

אֶלֶף עֲלָמִין, אֲשֶׁתִּכְחוּ תִמְנִיסֵר אֶלֶף עֲלָמִין,
 דְּאֲזִיל בְּהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכָל יוֹמָא. וְכָל
 עֲלָמָא וְעֲלָמָא גְּנִיז וְסִתִּים מִן דָּא. וְעַל כְּלָהוּ
 כְּתִיב (קהלת ה י) כִּי גִבְהָ מֵעַל גִּבְהָ שְׁמֵר וּגְבַהִים
 עֲלֵיהֶם. וּכְתִיב (ישעיה סד ג) עֵינַן לֹא רְאֵתָה אֱלֹהִים
 זוֹלָתָךְ.

נִמְצְאִים שְׁנַיִם שָׁהִם בְּאֲמָצַע
 הַנְּקֻדוֹת, עַל כָּל אֶחָד אֶלֶף
 עוֹלָמוֹת. נִמְצְאוּ שְׁמוֹנֵה עֶשְׂרֵן
 אֶלֶף עוֹלָמוֹת שְׁהוֹלֵךְ בָּהֶם
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל יוֹם. וְכָל
 עוֹלָם וְעוֹלָם גְּנִיז וְנִסְתָּר מִזֵּה. וְעַל
 כָּלֵם כְּתוּב (קהלת ה) כִּי גִבְהָ מֵעַל
 גִּבְהָ שְׁמֵר וּגְבַהִים עֲלֵיהֶם. וּכְתוּב
 (ישעיה סד) עֵינַן לֹא רְאֵתָה אֱלֹהִים
 זוֹלָתָךְ.

פְּרֻשַׁת בְּהַר

פְּרֻשַׁת בְּהַר

רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח (משלי ח כא) לְהַנְחִיל אֶהְיֵ יֵשׁ
 וְאַצְרַתִּיהֶם אֲמַלֵּא. מֵאֵי אֶהְיֵ, דָּא
 אֲבָרְהָם, דְּאִתְּמַר בֵּיהּ (ישעיה מא ח) זֶרַע אֲבָרְהָם
 אֶהְיֵ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֲבָא אֲבָא, וְהָא
 יִשְׁמַעְעָל וּבְנֵי קְטוּרָה מְנִיָּה קָא אֲתִיָּין.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח, (משלי ח) לְהַנְחִיל
 אֶהְיֵ יֵשׁ וְאַצְרַתִּיהֶם אֲמַלֵּא. מֵי
 אוֹהֲבֵי? זֶה אֲבָרְהָם, שְׁנֵאמַר בּוּ
 (ישעיה מא) זֶרַע אֲבָרְהָם אֶהְיֵ. אָמַר
 רַבִּי אֶלְעָזָר: אֲבָא אֲבָא, וְהָרִי
 יִשְׁמַעְעָל וּבְנֵי קְטוּרָה מְנִיָּה הֵם
 בָּאִים?

בְּהַחֲוִיא שְׁעֵתָא תָּמָה רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲדִהְכִי אֲתָא
 אֶלְיָהוּ. אָמַר לִיהּ, בּוּצִינָא קְדִישָׁא
 שְׂרָגָא עֵילָאָה, שְׁפִיר קָאמַר ר' אֶלְעָזָר, דְּלִית
 אֶהְיֵ אֶלָּא זֶרַעָא דִּיעֶקֶב. דְּכְתִיב (מלאכי א ב) וְאֶהְיֵ
 אֶת יַעֲקֹב. בְּדַח ר' שְׁמַעוֹן וּנְשָׁקִיָּה לְר' אֶלְעָזָר
 עַל רִישִׁיָּה, אָמַר לִיהּ, (משלי כג טו) בְּנֵי, אִם חָכֵם
 לְבָדָּה יִשְׁמַח לְבִי גַם אֲנִי. קוּם בְּרִי וּוִיתְגַּלִּי רְזָא
 דְּהָאֵי קָרָא, אֲזִדְעֻזַּע, וְקָם עַל רַגְלוּי.

בְּאוֹרְהָ שְׁעָה תָּמָה רַבִּי שְׁמַעוֹן.
 בִּינְתִים בָּא אֶלְיָהוּ. אָמַר לוֹ:
 הַמְּנִירָה הַקְּדוּשָׁה, הַנִּיר הַעֲלִיּוֹן,
 יָפָה אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, שְׁאִין אֶהְיֵ
 אֶלָּא זֶרַעוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, שְׁכַתוּב
 (מלאכי א) וְאֶהְיֵ אֶת יַעֲקֹב. צַחֲקֵי רַבִּי
 שְׁמַעוֹן, וְנִשְׁקֵי אֶת רַבִּי אֶלְעָזָר עַל
 רִאשׁוֹ. אָמַר לוֹ: (משלי כג) בְּנֵי, אִם
 חָכֵם לְבָדָּה יִשְׁמַח לְבִי גַם אֲנִי. קוּם
 בְּנֵי, וּוִיתְגַּלִּה סוּד הַפְּסוּק הַזֶּה.
 הַזְּדַעְזַע, וְקָם עַל רַגְלוּי.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, לְהַנְחִיל אֶהְיֵ יֵשׁ, מֵאֵי
 יֵשׁ, דָּא רְזָא דִּיּוֹבֵל וּשְׁמַטָּה, דְּלֹא מְסַר
 יְתֵהוּן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְשָׂאָר עַמִּין, אֶלָּא
 לְעַמָּא קְדִישָׁא. וּבְשַׁעֲתָא דִּישְׂרָאֵל נְטָרִין שְׁתָּא
 דְּשְׁמַטָּה כְּדָקָא יָאוּת, נִשְׁמַתְהוּן דְּצַדִּיקָיָא
 מִשְׁתַּעֲשָׁעֵן בְּגַנְתָּא דְּעַדָּן, וְאִתְהַדְּרוּ חֲדַתִּין.
 וְעֲלִיָּיהוּ אֲתַמָּר, (ישעיה מ לא) וְקוּי ה' יַחֲלִיפוּ כַּח.
 וְתוּ, כְּלָהוּ נִשְׁמַתִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא טָבִיל
 לוּן בְּנַהֲרָא דְּחַמְשִׁין, דְּכַגְנַתָּא דְּעַדָּן
 דְּלַעֲלָא, וְאִתְקַרֵּי נַהֲר דִּינּוּר.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, לְהַנְחִיל אֶהְיֵ יֵשׁ,
 מֵאֵי יֵשׁ, מֵה זֶה יֵשׁ? זֶהוּ סוּד יוֹבֵל
 וּשְׁמַטָּה, שְׁלֹא מְסַר אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לְשָׂאָר הַעַמִּים, אֶלָּא
 לְעַם הַקְּדוֹשׁ. וּבְשַׁעֲתָא דִּישְׂרָאֵל
 שׁוּמְרִים אֶת שְׁנַת הַשְּׁמַטָּה כְּפְרָאוּי,
 נִשְׁמַתוּ הַצְּדִיקִים מִשְׁתַּעֲשָׁעוֹת
 בְּגִן הָעַדָּן, וְחֻזְרוֹת חֲדַשׁוֹת.
 וְעֲלֵיהֶם נִאֲמַר (ישעיה מ) וְקוּי ה'
 יַחֲלִיפוּ כַּח.
 וְעוֹד, אֶת כָּל הַנְּשַׁמּוֹת הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא מְטָבִיל אוֹתָן בְּנַהֲרָא
 הַחַמְשִׁים שְׁבַגְן הָעַדָּן שְׁלַמְעֵלָה,
 וְנַקְרָא נַהֲר דִּינּוּר.

ובסוד השמטה ויובל קבל הקדוש ברוך הוא את תפלת שרה ובלהה. דהא פוליהו אתרשימו בה"א. דה"א, שהיא שמטה ויובל.

ומשום שראתה רחל ששמטה ויובל נרמזו בשם לאה, והיא אין לה הרשם של ה"א, מיד אמרה (בראשית ל) הנה אמת בלהה, שיש לה שנים. סופו של היובל בראש השם לאה, ובסוף השם של רחל.

וכי בכל עת יכול אדם לעשות צדקה? אם כן, שתיים עשרה שעות ביום מי יכול? אלא כן למדנו, מי שעושה צדקה, עושה בכל עת. מה זה בכל עת? כמו שנקרא (ויקרא טו) ואל יבא בכל עת אל הקדש, ופרשוה.

ואל תאמר בכנסת ישראל לבדה, שהיא עת רצון הקדוש של צדיק, אלא אפלו בכל עת שלמטה מרבה עליהם צדקה, ומתעוררת צדקה בכלם, בעליונים ובמתחוננים. ומשום כן ישים אדם לבו ורצונו, וידבק בקדוש ברוך הוא.

ביון שהגיעו לפני רבי שמעון, ספרו לו המעשה. אמר, ומה זה לבדו? אלא כל מי שאוחז בעץ החיים, ינצל בעולם הזה, ואפלו מן המות של העולם משאר בני אדם, כל שפן ממות אחר.

אמר רבי שמעון, בכלם מעוררת צדקה את עץ החיים, וזהו המקום של המזון לכל העולם. תלמידי חכמים מה מעשיהם? שהרי הם אחוזים בצדקה, וכל העולם נזונים בזכותם, בהם ממש, והם לא יכולים להזון בהם ממש, משום שמשפתלים בתורה, ומי שמשפתל בתורה, משתדל בעץ החיים שכל בני העולם נזונים ממנו. נמצא

וברוך דשמטה ויובל, קבל קודשא בריך הוא צלותא, דשרה רבקה רחל ולאה וזלפה ובלהה. דהא פוליהו אתרשימו בה"א. דה"א, היא שמטה ויובל.

ובגין דחזת רחל דאתרמיז שמטה ויובל בשמא דלאה, והיא לית לה רשימו דה"א, מיד אמרה (בראשית ל א) הנה אמת בלהה דאית בה תרי. סופיה דיוב"ל, ברישא דשמא דלאה, ובסיפא דשמא דרחל.

וכי בכל עת יכול בר נש למעבד צדקה, אי הכי תריסר שעתי ביממא מאן יכיל. אלא הכי אוליפנא, מאן דעביד צדקה, בכל עת עביד. מאי בכל עת, כמה דאת אמר (ויקרא טו ב) ואל יבא בכל עת אל הקדש, ואוקמוה.

ולא תימא בכנסת ישראל בלחודוי, דאיהי עת רעווא קדישא דצדיק, אלא אפילו בכל עת דלתתא, אסגי צדקה עלייהו, ואתער צדקה בכולהו בעילאי ובתתאי. ובגין כן ישוי בר נש לביה ורעותיה, וידבק ביה בקודשא בריך הוא.

ביון דמטו קמיה דרבי שמעון, סחו ליה עובדא. אמר, ומה דא בלחודוי, אלא כל מאן דאחיד באילנא דחיי, ישתייב בהאי עלמא, ואפילו מן מותא דעלמא משאר בני נשא, כל שפן ממותא אחרא.

אמר רבי שמעון, בכולהו איתער צדקה אילנא דחיי. והאי איהו אתר דמזונא לכולי עלמא. תלמידי חכמים מאי עבידתיהו, דהא אינון בצדקה אחידן, וכל בני עלמא בזכותיהו נזונין בהו ממש, ואינון לא יכלין לאתזן בהו ממש. בגין דאשתדלי באורייתא, ומאן דאשתדל באורייתא, אשתדל באילנא דחיי דכל בני עלמא נזונין מניה. אשתכח

שְׁתַּלְמִידֵי חֻכְמִים מְעוֹרְרִים מְזוֹן
לְעוֹלָם וְשָׁלוֹם. אִם לְכָל בְּנֵי
הָעוֹלָם מְעוֹרְרִים מְזוֹן, לְמָה לָּהֶם
לֹא מְעוֹרְרִים?

אָרְאָה תַלְמִיד חֻכֵּם הוּא מִמֶּשׁ עֵץ
הַחַיִּים, וְעֵץ הַחַיִּים לֹא נִזְוֵן אֶלָּא
מִן הָעוֹלָם הַבָּא, וְהָעוֹלָם הַבָּא
לֹא נִמְצָא בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֶלָּא אַחֵר
שֶׁנִּכְנָס לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם, וְאָז נִזְוֵן
בוֹ, וְנִטְעַם שְׂרָשׁוֹ עָלָיו.

כַּעֲת אוֹכְלִים מִפְּרֵי עֵץ הַחַיִּים,
וּמִי הוּא? אוֹתוֹ הַמְּקוֹם שֶׁנִּמְצָא
אֶצֶל הָעֵנִי, וְהוּא נִקְרָא (בְּרֵאשִׁית א)
פְּרֵי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַגֵּן. וְעַל כֵּן
אוֹכְלִים מֵאוֹתוֹ הַפְּרֵי בְּעוֹלָם הַזֶּה.
וְעַד זֶה שֶׁנִּינֵן, הֵם נִזְוֵנִים בְּזוֹעַ.
מִה זֶה זְרוּעַ? גְּבוּרָה. וְהֵם מְזַמְנִים
לְעוֹלָם הַבָּא. שֶׁמְזוֹן הָעוֹלָם הַבָּא
אֵינוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֶלָּא צְמֻצוּם
קָטָן, שֶׁכַּחוּ נִמְצָא בְּמִתְקוֹת
הַתּוֹרָה. וְאֵת זֶה הֵם טוֹעֲמִים עַל
אוֹתוֹ פְּרֵי שֶׁל הָאֵילָן הַתַּחְתּוֹן,
וְזוֹהִי הַשְּׂמִחָה וְהַמְזוֹן שֶׁלָּהֶם.

בֵּינָן שְׁעוֹבְרִים מִן הָעוֹלָם הַזֶּה,
כַּמָּה נְחָלִים עֲלֵינוּם שֶׁל הָעוֹלָם
הַבָּא סוֹבְבִים אֶת מְקוֹמָם,
וְיִשְׁתַּרְשׁוּ בוֹ, וְיִעֲלוּ לְמַעְלָה
לְמַעְלָה, אֲזַי (ישעיה סד) עֵינַי רָאִתִּי
אֱלֹהִים וְזוֹלָתָךְ יַעֲשֶׂה לְמַחְכָּה לוֹ.
מִי יַעֲשֶׂה? זֶה הַיּוֹבֵל, אוֹתוֹ
שֶׁנִּקְרָא הָעוֹלָם הַבָּא. לְמַחְכָּה לוֹ,
וְדַאי שֶׁלֹּא רוֹצִים מְזוֹן בְּעוֹלָם
הַזֶּה, עַד שֶׁיִּתְקַנּוּ אֶת מְזוֹנָם וְזֶה
מְזוֹנָם בְּעוֹלָם הַבָּא. וְעַל כֵּן
צְדִיקִים הֵם בְּכָל, שֶׁעֲלִיהֶם כְּתוּב
עֵינַי לֹא רָאִתִּי אֱלֹהִים וְזוֹלָתָךְ
יַעֲשֶׂה לְמַחְכָּה לוֹ.

פְּרֻשַׁת נִשְׂא

בֹּא וּרְאֵה, בֵּינָן שְׁבָנֵי אֲדָם נִשְׁלָמוּ
אֵיבְרִיו, בְּאוֹתוֹ זְמַן הַתַּתְקַן כָּל
אֵיבַר פְּרָאוֹי. כְּמוֹ כֵּן, בֵּינָן

תָּא חֲזִי, בֵּינָן דְּבַר נֶשׂ אֲשֶׁתְּלִימוֹ שִׁיפוּי, בְּהָהוּא זִימְנָא אֲתַתְקַן כָּל שִׁיפָא

דְּתַלְמִידֵי חֻכְמִים מְתַעְרֵי מְזוֹנֵי לְעֵלְמָא
וְשִׁלְמָא. אִי לְכָל בְּנֵי עֵלְמָא מְתַעְרֵי מְזוֹנָא, לוֹן
אִמְאֵי לֹא מְתַעְרֵי.

אָרְאָה, תַלְמִיד חֻכֵּם הוּא אֵילְנָא דְחַיֵּי מִמֶּשׁ,
וְאֵילְנָא דְחַיֵּי לֹא מְתַזֵּן, אֶלָּא מִן הָעוֹלָם
הַבָּא, וְהָעוֹלָם הַבָּא לֹא אֲשַׁתְּפַח בְּהַאי עֵלְמָא.
אֶלָּא בְּתַר דְּעָאֵל לְהָהוּא עֵלְמָא, כְּדִין אֲתַזֵּן
בֵּיהּ, וְאֲתַנְטְעֵן שְׂרָשׁוֹ עָלָיהּ.

הַשְּׂתָא אֶכְלִי מֵאֵיבָא דְאֵילְנָא דְחַיֵּי. וּמֵאֵן
אִיהוּ, הָהוּא אֲתַר דְּאֲשַׁתְּפַח לְגַבֵּי
מִסְפִּינָא, וְאִיהוּ אֶקְרִי (בְּרֵאשִׁית ג) פְּרֵי הָעֵץ אֲשֶׁר
בְּתוֹךְ הַגֵּן. וְעַל דָּא אֶכְלִי מֵהָהוּא פְּרֵי בְּהַאי
עֵלְמָא.

וְעַד דָּא תְּנִינָן, הֵם נִיזְוֵנִין בְּזוֹעַ. מֵאֵי זְרוּעַ.
גְּבוּרָה. וְאֵינוּן זְמִינִין לְעוֹלָם הַבָּא.
דְּמְזוֹנָא דְּעוֹלָם הַבָּא לֹא אִיהוּ בְּהַאי עֵלְמָא,
אֶלָּא צְמֻצוּמָא זְעִירָא, דְּחִילָא דִּילֵיהּ אֲשַׁתְּפַח
בְּמִתְקוֹ דְּאוּרֵייתָא. וְדָא טַעֲמֵי עַל הָהוּא אֵיבָא
דְּאֵילְנָא תַתָּא, וְדָא הוּא חֲדוּוֹתָא וּמְזוֹנָא
דִּילְהוּן.

בֵּינָן דְּעַבְרִין מֵהַאי עֵלְמָא, כַּמָּה נְחָלִין עֵילְאִין
דְּעוֹלָם הַבָּא, סְחָרִין לְדוּכְתִייהוּ,
וְיִשְׁתַּרְשׁוּן בֵּיהּ, וְיִסְתַּלְקוּן לְעֵילָא לְעֵילָא, כְּדִין
(ישעיה סד) עֵינַי לֹא רָאִתִּי אֱלֹהִים וְזוֹלָתָךְ יַעֲשֶׂה
לְמַחְכָּה לוֹ. מֵאֵן יַעֲשֶׂה. דָּא יוֹבְלָא, הָהוּא
דְּאֶקְרִי הָעוֹלָם הַבָּא. לְמַחְכָּה לוֹ, וְדַאי דְּלֹא
בְּעֵינַי מְזוֹנָא בְּעֵלְמָא דָּא, עַד דִּיתַתְקַנּוּ לְמְזוֹנָא
דִּילְהוּן וְהַאי מְזוֹנָא דִּילְהוּן בְּעוֹלָם הַבָּא. וְעַל
דָּא זְכָאִין אֵינוּן בְּכוֹלָא, דְּעֲלִייהוּ פְתִיב עֵינַי לֹא
רָאִתִּי אֱלֹהִים וְזוֹלָתָךְ יַעֲשֶׂה לְמַחְכָּה לוֹ.

פְּרֻשַׁת נִשְׂא